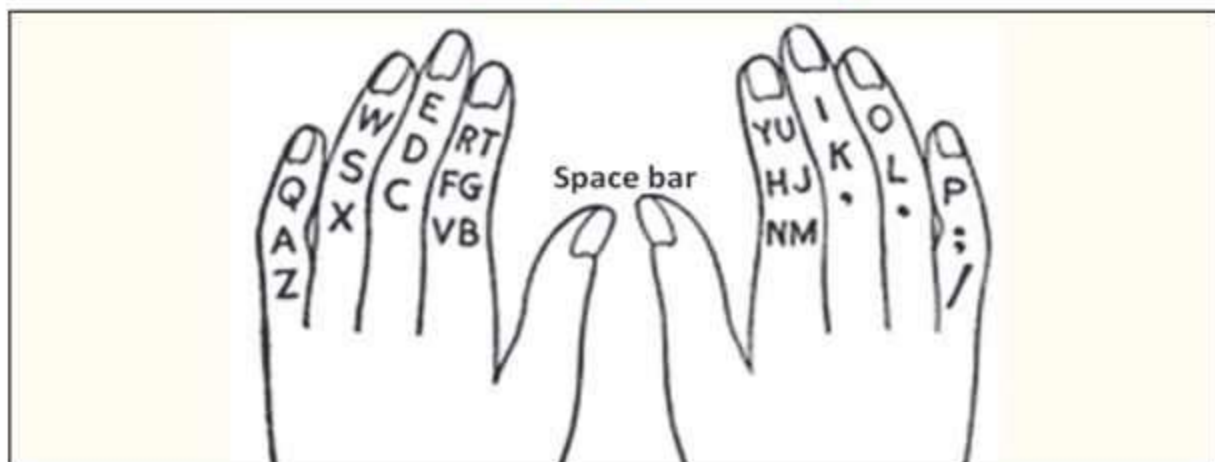

APPENDIX – I

Lab Activity for Typing Practice in English

EXERCISE I

asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg
asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg
asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg
asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg
asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg	;lkjh	asdfg

EXERCISE II

Ask	Fad	Alsas	Shad	Lads	Flags	Flask
Jag	Fag	Fall	Hash	Glad	Galls	Salad
Jak	Had	Gaff	Dash	Gall	Flash	Slash
Sad	Lad	Adds	Lash	Hall	Lakhs	Dhalls
Dad	Asks	Alas	Dall	Fall	Glass	Shall

EXERCISE III

qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert
poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy
qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert
poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy
qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert
poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy	qwert	poiuy

EXERCISE IV

awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;
awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;
awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;
awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;
awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;	awerqfa	;oiupj;

EXERCISE V

Fish	Dirks	Oldest	Apple	Grade	Falls	Kodak
Rails	Jaded	Dead	Usual	Sales	Filed	Legal
Lease	Lakes	Agile	Isles	Ahead	Larks	Roses
Forks	Hedge	Skill	Rupee	Grass	Would	Alpine
Jaded	Liked	Equip	Quail	Jokes	Asked	Walks
Fiddle	Saddle	Dead	Filed	Lakes	Lease	Legal

EXERCISE VI

azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj
azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj
azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj
azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj
azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj	azxcvf	lkmbnj

EXERCISE VII

Cat	Jack	Colour	Neither	Enemy	Boat	Calcutta
Not	Have	Joints	Calling	Voted	Very	Vineyard
Met	Wind	Nerves	Enlarge	Money	Move	Material
Men	Verb	Verbal	Someone	Marry	Give	Sterling
Bent	Joint	Jackets	Examine	Thousand	Cylinder	Assessment
King	Carry	Jumbled	Examined	Struggle	Possible	Beginning
Zeal	Night	Booklet	Gracious	Grizzled	Frequent	Meanings
Zero	Tonic	Cutting	Becoming	Zodiacal	Exponent	Doubtless

EXERCISE VIII

12345	098767	12345	098767	12345	098767
12345	098767	12345	098767	12345	098767
12345	098767	12345	098767	12345	098767
12345	098767	12345	098767	12345	098767
12345	098767	12345	098767	12345	098767

EXERCISE IX

Type the following sentences 5 times:

1. Lost time is never regained
2. Get-up early and do your work
3. Today's youth and tomorrow's old
4. Age is a virtue when wisdom is with it.
5. Measure your word before it goes out of you
6. My steps are measured
7. A friend in need is a friend indeed
8. Children are innocent and should be guided rightly.
9. Our Land has great sages who knew the eternal truth.
10. Truth never fails
11. The Quick Brown Fox Jumps Over A Lazy Dog

EXERCISE X

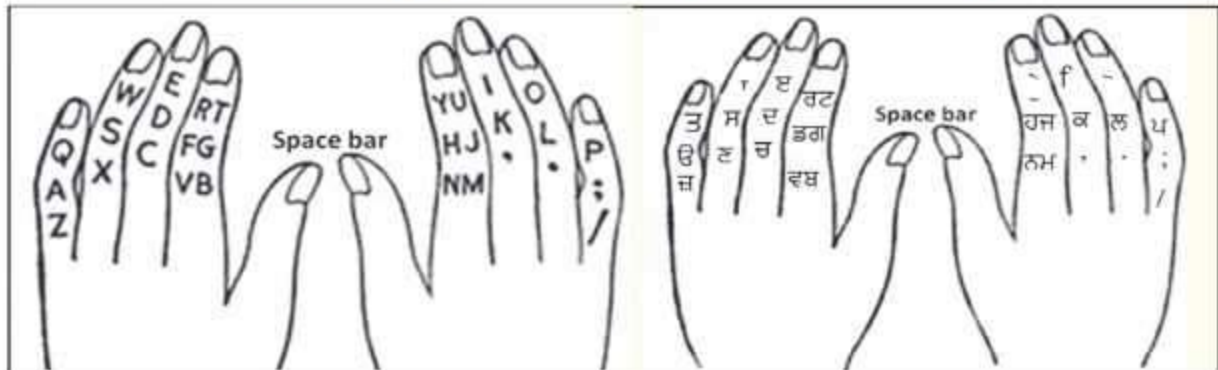
Type the following paragraph 10 times:

Our flag is tri-colour. SAFFRON is the symbol of sacrifice and a string mind. WHITE is the symbol of purity, love and peace. GREEN is the symbol of plenty and joy. We hoist and salute our flag. We are ready to make sacrifices for our country. We want peace and progress. We want to be pure.

APPENDIX – II

Lab Activity for Typing Practice in Punjabi (Using Anmol Lipi Font)

HOME ROW EXERCISE - I

ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ
ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ
ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ
ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ
ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ	ਓਸਦਡਗ	;ਲਕਜਹ

HOME ROW EXERCISE - II

ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ
ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ
ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ
ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ
ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ	ਅਸਪਢਘ	;ਲਖਝੁ

SECOND ROW EXERCISE-III

ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ
ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ
ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ
ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ
ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ	ਤਾਇਰਟ	ਪੋਫਿ

SECOND ROW EXERCISE-IV

ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ
ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ
ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ
ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ
ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ	ਥਾਂ ਓਂ ਠ	ਫੌਂ ਿਂ ੂੰ

HOME ROW AND SECOND ROW EXERCISE-V

ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;	ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;
ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;	ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;
ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;	ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;
ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;	ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;
ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;	ਓਂ ਏ ਰ ਤ ਡ ਓ	ਿਂ ਿ ਪ ਜ ;

HOME ROW AND SECOND ROW EXERCISE-VI

ਦਸਿਹ	ਧਰਿਕਸ	ਲਦੇਸਟ	ਅਪਪਲਟ	ਘਰਓਦਦ	ਵਰਿਲਲਸ	ਖੋਦਓਕ
ਉਲਿਸ	ਝਉਦਦਦ	ਧਏਦ	ਸੁਰਿਲ	ਸਰਿਲਦਸ	ਵਲਿਦਦ	ਲੁਦਗਰਿਲ
ਲੁਦਉਸਦ	ਲੁਰਿਕਦਸ	ਅਗਲਿਦ	ੀਸਲਦਸ	ਅਹਏਦ	ਲੁਰਿਰਕਸ	ਸਦਸ
ਢੋਰਕਸ	ੁਦਗਦ	ਸ਼ਕਲਿਲ	ੁਪਦ	ਘਰਓਸਸ	ਿਲਦ	ਅਲਪਨਿਦ
ਝਉਦਦਦ	ਲੁਕਿਦਦ	ਓਤੁਪਿ	ਬੁਰਿਲਿ	ਝੋਕਦਸ	ਅਸਕਦਦ	ਿਲਕਸ
ਵਦਿਦਲਦ	ਸ਼ਰਿਦਦਲਦ	ਧਏਦ	ਵਲਿਦਦ	ਲੁਰਿਕਦਸ	ਲੁਦਉਸਟ	ਲੁਦਗਰਿਲ

HOME/SECOND/THIRD ROW EXERCISE -VII

ਓਂ ਜ਼ ਠ ਚ ਵ ਡ	ਲ ਕ ਮ ਨ ਬ ਜ	ਅ ਗ ਯ ਛ ਝ ਞ	ਲੁ ਖੰ ਭ ਝ
ਓਂ ਜ਼ ਠ ਚ ਵ ਡ	ਲ ਕ ਮ ਨ ਬ ਜ	ਅ ਗ ਯ ਛ ਝ ਞ	ਲੁ ਖੰ ਭ ਝ
ਓਂ ਜ਼ ਠ ਚ ਵ ਡ	ਲ ਕ ਮ ਨ ਬ ਜ	ਅ ਗ ਯ ਛ ਝ ਞ	ਲੁ ਖੰ ਭ ਝ
ਓਂ ਜ਼ ਠ ਚ ਵ ਡ	ਲ ਕ ਮ ਨ ਬ ਜ	ਅ ਗ ਯ ਛ ਝ ਞ	ਲੁ ਖੰ ਭ ਝ
ਓਂ ਜ਼ ਠ ਚ ਵ ਡ	ਲ ਕ ਮ ਨ ਬ ਜ	ਅ ਗ ਯ ਛ ਝ ਞ	ਲੁ ਖੰ ਭ ਝ

FOURTH ROW EXERCISE-VIII

1 2 3 4 5	0 9 8 7 6 7	! # 4 %	ਖ ਫ * ()
1 2 3 4 5	0 9 8 7 6 7	! # 4 %	ਖ ਫ * ()
1 2 3 4 5	0 9 8 7 6 7	! # 4 %	ਖ ਫ * ()
1 2 3 4 5	0 9 8 7 6 7	! # 4 %	ਖ ਫ * ()
1 2 3 4 5	0 9 8 7 6 7	! # 4 %	ਖ ਫ * ()

EXERCISE - IX

ਸਾਇੰਸ	ਲੇਖਕ	ਘਰ	ਛੱਤ	ਇਨਾਮ
ਕੰਪਿਊਟਰ	ਕਿਤਾਬ	ਸਕੂਲ	ਅਧਿਆਪਕ	ਪੈਸਿਲ
ਰਸਤਾ	ਜਹਾਜ਼	ਪੰਨਾ	ਮੁਰੰਮਤ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਸੁਨਾਮ	ਮੋਹਾਲੀ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	ਇੰਡੀਆ	ਹਿਮਾਲਿਆ
ਭੂਗੋਲ	ਇਤਿਹਾਸ	ਗਣਿਤ	ਵਿਕਾਸ	ਪੰਜਾਬੀ
ਹਿੰਦੀ	ਪ੍ਰਧਾਨ	ਮੇਤਰੀ	ਮੁੱਖ	ਰੋਜ਼ਗਾਰ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	ਸੀ.ਪੀ.ਯੂ.	ਮਾਊਸ	ਕੀਅਬੋਰਡ	ਮੋਨੀਟਰ
ਮੈਮਰੀ	ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ	ਪ੍ਰੋਜੈਨਟੇਸ਼ਨ	ਐਕਸਲ	ਸਪ੍ਰੈਡਸ਼ੀਟ
ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ	ਓਪਰੇਟਿੰਗ	ਸਿਸਟਮ	ਵਿੰਡੋ	ਸ਼ਹਿਦ
ਰਾਜਨੀਤੀ	ਅਮੇਰੀਕਾ	ਡਾਟਾ	ਖੁਸ਼ੀ	ਮੱਖਣ
ਰੰਗਾ	ਉੱਠ	ਅੱਖ	ਸਾਂਹ	ਖਿਡਾਰੀ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ	ਪ੍ਰੀਖਿਆ	ਵਿਭਾਗ	ਦਫ਼ਤਰ	ਨਿਰਦੇਸ਼
ਵਿਲੱਖਣ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੰਜਾਬ	ਸੰਗਰੂਰ	ਅਭਿਆਸ

EXERCISE - X

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋ. ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚਲਦਿਆਂ ਡਾ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਚਰਨਜੀਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੀ-ਲਿਪੀਕਾ ਨਾਮ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੇਸਬੁੱਕ ਸਮੇਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਈ-ਮੇਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ (ਰਾਵੀ) ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

APPENDIX – III

Practice Lessons for Typing in Raavi Unicode Font

Unicode Font – Raavi Key Map

~ ॠ ~ ॡ	। ॢ । ॣ	ॡ । ॡ ॥	ॢ ॥ ॢ ॥	ॣ ॥ ॣ ॥	। ॥ । ॥	॥ ॥ ॥ ॥	॥ ॥ ॥ ॥	॥ ॥ ॥ ॥	{ { } }	{ { } }	{ { } }	{ { } }	Backspace
Tab	G ओ ग ०	W ऐ व ०	E आ ६ ०	R ई र ०	T उ त ०	Y ऋ य ०	U ऋ उ ०	I ऋ इ ०	O ऋ ० ०	P ऋ प ०	{ ऋ [ऋ	} ऋ] ऋ	 \ \
Caps	A अ ६ ०	S ऐ ६ ०	D अ द ०	F इ ६ ०	G उ ग ०	H ऋ ह ०	J ऋ ज ०	K ऋ क ०	L ऋ ल ०	: ऋ : ऋ	" ऋ " ऋ	Enter	
Shift	Z z	X ० x ०	C ऋ ६ ०	V v ०	B ऋ b ०	N ऋ n ०	M ऋ m ०	< <	> १ > १	? ? / १	Shift		

Home Row Lesson without Using Shift Key

Caps	A अ ६ ०	S ऐ ६ ०	D अ द ०	F इ ६ ०	G उ ग ०	H ऋ ह ०	J ऋ ज ०	K ऋ क ०	L ऋ ल ०	: ऋ : ऋ	" ऋ " ऋ	Enter
------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------

ि त ि ट क र ि े च ॠ ॠ ट च ॠ े च ट ि ॠ ि र च ट ट े
 क े र ॠ च े ट ि ॠ ि च त े ॠ ट े क र े र प ट ॠ र क च च क
 ट क े ट ॠ े ि ि र र े क ट ट क ॠ क ॠ र क र ॠ क र प ॠ त ट
 क क र च त च च च र ि ि ि ॠ ॠ ॠ ॠ च च े ि े ट र े प ि
 ट र ि प ॠ क त ि ि र े ि ि ॠ ट ि ट क च च ॠ प ॠ े ॠ च त
 ि ॠ त े ि क ॠ क र ॠ च ॠ े ि ॠ ट ॠ त च ॠ ॠ े प ॠ क े े च

तु ते ते तु पे टे ति ये टे से टे पर कर पर कु पु टि चु पे टे तर तु त्र तु चक
 डि टप क् टत्र टप त्रक के ते के तु ते कट डि रे टे ति रे कट पे रि के से चु ते
 कट सि टत्र रे टे कर टे के ते पि तु त्रच डि पे ट टे पे पर रि चक रि टे ते के
 पे रे पर त्र के से पु प् त्र त्र हि तु त्र से रि पर ट् ट् चत्र रे पि क् तु त्र से
 तर पर कर द् पे त्र चत्र टे चत्र बु चक चु टे से रि च् रि ते के के कर के त्रक
 बि रि से क् चु पे क् टत्र ते बु त्रच पर त्र पर टप ते चत्र चत्र चत्र कर तु पे द् टे
 टेप पिट पित्रर टेप टकर बिट टत्रक बित्रर त्रिप च्चकर त्रिप करत सिचि बित्रर त्रिप पिट
 पेड त्रुत्र सिट तेड सिट सेकपु त्रित्रर बित्रक त्रुत्रर त्रिपत्र त्रुत्रर परत केकर बित्रर सिट बित्रर
 तेड सिट त्रिप केकर सिट टसिट् करक करत केकर त्रिप त्र् केक तेड चिन् बिट तेडक पिब
 टिट तेड त्रित्रर तुब च्चकर सेकपु पुट तेड बिट तेडक सिट रिच कचक बित्रर चिन् केकर
 सिट कचक पुट परत बिब पेड त्रिच त्रिप च्चकर टकर टेटर केक करक केक तेसक बित्रर
 बित्रक बिट तेड केक चपट् बित्रर त्रुत्रर पिट कचक टिट तेडक त्रुत्रर त्रुत्रर सेकपु परिचत्र टिट
 बित्रर सिचि पित्रर कचक परिचत्र टत्रक परत तेसक कचक चपट् च्चकर चिन् बिब परत त्रित्रर
 बिट करक चपट् चपट् त्रिपत्र त्रुत्रर चपट् त्रिच बित्रर केक रिच तेडक तेडक तुब त्रित्रर करक

Caps	A ਓ a ਔ	S ਏ s ਐ	D ਅ d ਊ	F ਇ f ਿ	G ਉ g ਊ	H ਫ h ਫ	J ਜ਼ j ਰ	K ਖ k ਕ	L ਥ l ਰ	: ਫ ; ਚ	" ਠ ' ਟ	Enter
------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------------	------------	------------	------------	------------	-------

ਫ ਜ਼ ਏ ਓ ਜ਼ ਫ ਥ ਥ ਇ ਫ ਓ ਜ਼ ਖ ਏ ਛ ਜ਼ ਫ ਜ਼ ਜ਼ ਠ ਏ ਫ ਉ ਓ ਛ ਓ ਇ
ਠ ਅ ਫ ਓ ਛ ਓ ਇ ਛ ਖ ਉ ਖ ਜ਼ ਇ ਫ ਉ ਖ ਖ ਇ ਛ ਖ ਖ ਖ ਖ ਇ ਥ ਅ ਏ
ਛ ਇ ਅ ਛ ਥ ਠ ਅ ਛ ਫ ਇ ਜ਼ ਫ ਫ ਠ ਖ ਛ ਫ ਠ ਥ ਏ ਛ ਅ ਛ ਖ ਜ਼ ਖ ਜ਼
ਏ ਖ ਅ ਓ ਜ਼ ਅ ਜ਼ ਥ ਅ ਜ਼ ਫ ਉ ਥ ਅ ਜ਼ ਫ ਇ ਠ ਖ ਓ ਜ਼ ਜ਼ ਇ ਛ ਥ ਇ ਓ
ਜ਼ ਜ਼ ਖ ਅ ਖ ਜ਼ ਖ ਅ ਠ ਛ ਜ਼ ਏ ਜ਼ ਖ ਫ ਅ ਅ ਖ ਇ ਅ ਜ਼ ਖ ਅ ਫ ਖ ਏ ਠ
ਖ ਜ਼ ਏ ਉ ਖ ਅ ਖ ਅ ਫ ਉ ਏ ਓ ਜ਼ ਏ ਛ ਛ ਜ਼ ਅ ਉ ਓ ਜ਼ ਅ ਜ਼ ਠ ਅ ਜ਼
ਏ ਏ ਛ ਜ਼ ਏ ਓ ਖ ਖ ਅ ਜ਼ ਫ ਓ ਖ ਛ ਠ ਅ ਏ ਜ਼ ਇ ਫ ਠ ਛ ਅ ਖ ਜ਼ ਜ਼ ਠ
ਅ ਅ ਥ ਖ ਜ਼ ਛ ਓ ਫ ਠ ਠ ਠ ਛ ਥ ਇ ਅ ਫ ਜ਼ ਓ ਏ ਜ਼ ਖ ਏ ਥ ਓ ਖ ਜ਼ ਖ

ਨਰਿਥ ਛਥਪਜ਼ ਇਫ ਉਜ਼ ਪਜ਼ਰਉ ਅਇਜ਼ ਨਛਅਇ ਨਛਪਫ ਨਰਿਥ ਪਜ਼ਰ ਛਥਠ ਫਜ਼ ਪਜ਼ਉ ਅਇਉ
ਛਛਠ ਛਥਠ ਪਜ਼ਰਉ ਪਜ਼ਉ ਖਫਉ ਨਛ ਪਜ਼ਉ ਪਜ਼ ਏਜ਼ ਏਜ਼ ਨਰਿਥ ਇਫ ਨਰਿਥ ਪਜ਼ਰ ਉਠ ਉਜ਼
ਪਜ਼ਉ ਜ਼ਉ ਉਫ ਇਅਫਥ ਪਜ਼ਰ ਫਉ ਉਫ ਨਛਪਫ ਏਇਥ ਥਪਫ ਨਛਪਫ ਉਠ ਅਇਜ਼ ਨਛਪਫ ਫਜ਼
ਪਜ਼ਰ ਪਰਉ ਅਇਜ਼ ਪਜ਼ ਅਇਜ਼ ਅਇਉ ਪਰਉ ਫਜ਼ ਫਜ਼ ਉਫ ਛਥਪਜ਼ ਓਛਠਥ ਪਜ਼ਰ ਨਛ ਨਛਅਇ
ਏਇਥ ਫਉ ਪਜ਼ਉ ਪਜ਼ਉ ਛਥਠ ਪਜ਼ਉ ਅਇਉ ਨਰਿਥ ਉਠ ਏਇਥ ਪਰਉ ਨਛ ਉਜ਼ ਛਥਪਜ਼ ਪਜ਼
ਛਥਠ ਅਇਉ ਨਛਪਫ ਥਪ ਇਅਫਥ ਅਇ ਏਇਥ ਅਇਜ਼ ਪਜ਼ਰਉ ਥਪ ਉਜ਼ ਇਫ ਨਛਅਇ ਥਪ ਥਪਫ
ਅਇਉ ਪਜ਼ ਨਛਪਫ ਛਥਪਜ਼ ਅਇਫ ਓਛਠਥ ਏਇਉਥ ਛਥਠ ਪਰਉ ਪਜ਼ ਉਫ ਪਜ਼ਉ ਓਥ ਛਛਠ
ਅਇਫ ਨਛਪਫ ਪਜ਼ਰਉ ਅਇਉ ਪਜ਼ਰ ਉਫ ਅਇ ਛਥਠ ਫਜ਼ ਪਜ਼ਰ ਨਛਪਫ ਅਇਉ ਇਫ ਪਜ਼ਰ ਨਰਿਥ
ਛਥਠ ਪਜ਼ ਉਜ਼ ਫਜ਼ ਓਛਠਥ ਜ਼ਉਇ ਪਜ਼ ਏਇਥ ਏਜ਼ ਨਛਅਇ ਅਇਫ ਛਥਪਜ਼ ਨਛਅਇ ਉਜ਼ ਅਇਫ
ਪਜ਼ਉ ਏਇਉਥ ਏਜ਼ ਏਜ਼ ਪਜ਼ਉ ਓਛਠਥ ਨਛਪਫ ਇਫ ਨਛ ਅਇਜ਼ ਏਇਥ ਫਉ ਓਛਠਥ ਅਇਫ ਪਜ਼
ਥਪ ਪਜ਼ਰਉ ਫਉ ਪਰਉ ਪਜ਼ਉ ਨਛ ਨਰਿਥ ਨਰਿਥ ਫਉ ਛਥਠ ਫਜ਼ ਪਜ਼ਉ ਥਪਫ ਪਜ਼ਰ ਇਫ ਅਇਉ
ਨਰਿਥ ਅਇ ਛਥਠ ਨਛ ਪਜ਼ਰ ਅਇ ਨਛਅਇ ਨਛਅਇ ਛਛਠ ਉਜ਼ ਨਛਪਫ ਛਥਠ ਨਰਿਥ ਪਰਉ ਪਜ਼
ਓਛਠਥ ਫਉ ਥਪਫ ਅਇਜ਼ ਅਇਜ਼ ਅਇਜ਼ ਛਥਠ ਫਉ ਅਇ ਥਪ ਇਅਫਥ ਨਛਅਇ ਅਇ ਛਥਠ
ਨਛਪਫ ਨਛ ਅਇਉ ਜ਼ਉਇ ਥਪਫ ਥਪਫ ਅਇ ਅਇ ਅਇ ਉਫ ਏਇਉਥ ਛਥਠ ਏਜ਼ ਪਜ਼ ਨਛਪਫ ਪਜ਼
ਨਛ ਛਥਠ ਫਜ਼ ਪਜ਼ਉ ਏਜ਼ ਨਛ ਇਅਫਥ ਅਇਉ ਓਥ ਅਇ ਉਫ ਛਥਠ ਉਜ਼ ਓਛਠਥ ਥਪ ਏਇਉਥ
ਫਜ਼ ਅਇ ਅਇਉ ਓਥ ਓਛਠਥ ਉਜ਼ ਥਪਫ ਉਫ ਪਜ਼ਉ ਪਰਉ ਪਜ਼ਰ ਪਜ਼ ਅਇਉ ਫਉ ਉਜ਼ ਨਛਪਫ
ਇਫ ਏਇਉਥ ਪਜ਼ ਪਜ਼ ਅਇਜ਼ ਏਇਥ ਥਪ ਉਠ ਨਰਿਥ ਨਰਿਥ ਓਥ ਏਇਥ ਉਠ ਅਇਉ ਉਫ ਨਛਪਫ
ਨਛ ਉਫ ਛਛਠ ਓਛਠਥ ਏਜ਼ ਛਛਠ ਓਥ ਨਛਪਫ ਨਛਅਇ ਛਥਠ ਪਜ਼ਰ ਓਥ ਫਉ ਓਛਠਥ ਛਥਠ

Tab	Q ਐ q ਐ	W ਐ w ਐ	E ਆ e ਆ	R ਈ r ਈ	T ਊ t ਊ	Y ਯ y ਯ	U ਊ u ਊ	I ਈ i ਈ	O ਓ o ਓ	P ਘ p ਘ	(ਚ) ਚ [ਚ] ਚ	
-----	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	--------------------	------

ਡ ਊ ਥ ਈ ਾ ਗ ਦ ਈ ਦ ਊ ਾ ਦ ਗ ਜ ਥ ਾ ਗ ਈ ਡ ਦ ਜ ਊ ਾ ਹ ਗ ਡ ਾ
ਦ ਊ ਾ ਦ ਥ ਗ ਊ ਈ ਈ ਾ ਊ ਡ ਗ ਹ ਥ ਦ ਈ ਊ ਈ ਹ ਗ ਹ ਦ ਹ ਦ ਗ
ਊ ਊ ਊ ਊ ਥ ਊ ਈ ਊ ਊ ਗ ਾ ਦ ਜ ਗ ਊ ਾ ਾ ਗ ਹ ਹ ਹ ਜ ਥ ਥ ਡ
ਗ ਦ ਈ ਡ ਗ ਈ ਜ ਊ ਜ ਹ ਹ ਾ ਈ ਊ ਥ ਜ ਊ ਾ ਊ ਦ ਡ ਗ ਊ ਡ
ਊ ਊ ਾ ਹ ਈ ਈ ਗ ਾ ਹ ਹ ਹ ਜ ਦ ਥ ਈ ਊ ਈ ਾ ਦ ਥ ਾ ਗ ਡ ਥ ਊ ਊ
ਡ ਊ ਗ ਗ ਊ ਦ ਥ ਡ ਗ ਡ ਦ ਹ ਊ ਥ ਊ ਡ ਈ ਗ ਗ ਜ ਊ ਊ ਹ ਗ
ਥ ਗ ਦ ਜ ਗ ਊ ਊ ਹ ਥ ਦ ਊ ਊ ਈ ਥ ਈ ਦ ਈ ਡ ਦ ਊ ਾ ਥ
ਹ ਜ ਥ ਥ ਹ ਊ ਊ ਡ ਹ ਊ ਊ ਹ ਗ ਊ ਗ ਦ ਜ ਡ

ਬੋਬ ਗਰੁਥ ਜੈ ਡੋਜ ਡੈ ਹੈਦ ਹੈਦ ਦਾਡ ਦਾ ਜੋ ਜੁਗੁਦ ਬੁਡਾ ਹੀ ਬੀ ਦਾਗੀ ਡਾ ਬੋਬ ਡਬੈਦਾ ਦੁ
ਹੁਥੈਜਡ ਜੁਗੁਦ ਡਹਜਗ ਡੋਜ ਬਗਦਾਦੀ ਜੈਦਾਗੁ ਜੈਦਾਗੁ ਦਾਡ ਹੈਦ ਦਾ ਗੀਬ ਦੀ ਗੋ ਗੀਗਰੋ ਦਾ
ਜਦੋਦਾ ਦੁ ਹੀ ਜਦੈਬ ਡੈ ਗਰੁਥ ਦਾਡ ਡੋਜ ਦਾਡ ਡੋਜ ਗੋਡ ਡਾਗ ਡਹਗੀ ਜੋ ਜਦੋਦਾ ਬੋਬ ਜਾਦਾਰੈ ਡਾ
ਗੁ ਜੈਦਾਗੁ ਜੁਗੁਦ ਬੁਡਾ ਹੀ ਗੀਗਰੋ ਡਾਗ ਦੀ ਜੁ ਬੈ ਹੈਦ ਜੈ ਗੀ ਡਾ ਦਾਡ ਦੁ ਦਾ ਡੋਗ ਗੀਗਰੋ
ਬੁਡਾ ਹੁਥੈਜਡ ਡਾ ਦੁ ਗਰੁਥ ਡੈ ਦੁ ਦਾ ਦੁ ਡਾ ਜੁਗੁਦ ਬੁ ਦੀ ਡੈ ਦਾ ਡੋਗ ਬਗਦਾਦੀ ਗੀ ਹੁਥੈਜਡ
ਦਾਗੀ ਗੀਗਰੋ ਦਾਗੀ ਦਾਗੀ ਜਾਦਾਰੈ ਗਰੁਥ ਦਾਗੀ ਜਾਦਾਰੈ ਬੁਡਾ ਜੈਦਾਗੁ ਜਾ ਹੀਹ ਬੁ ਡਬੈਦਾ ਡੋਗ ਡੈ
ਡਾਗ ਜੁ ਹੁਥੈਜਡ ਜਾਦਾਰੈ ਡੋਗ ਹੀਹ ਗੋ ਜੁਗੁਦ ਬੁ ਜਦੈਬ ਡਾ ਦੀ ਡੋਜ ਬੀ ਬੈ ਗੈਗ ਜਾਗਾ ਦਾ ਡੋਗ
ਜੁ ਬੁ ਦੀ ਹੁਜੋ ਹੈਦ ਜਦੈਬ ਹੀ ਬੋਬ ਦੀ ਦੀ ਗਰੁਥ ਡੈ ਡਾ ਬੀ ਡੋਗ ਗੋਡ ਹੈਦ ਜੈਦਾਗੁ ਡਹਗੀ
ਹੀਹ ਗਰੁਥ ਹੀਹ ਹੈਦ ਦਾਗੀ ਬੁਡਾ ਗਰੁਥ ਗੋਡ ਬਗਦਾਦੀ ਬੁ ਬੈ ਹੀ ਗੀ ਜਾਦਾਰੈ ਜਾਗਾ ਡੈ ਜਾਗਾ ਡਾ
ਗੀਗਰੋ ਦਾਡ ਜਾਦਾਰੈ ਦੁ ਹੀ ਜਾ ਹੁਜੋ ਗੀ ਦਾਗੀ ਡਹਗੀ ਜੈ ਜੋ ਬਗਦਾਦੀ ਡੈ ਹੈਦ ਡੋਜ ਗੋ ਬੁਡਾ
ਹੁਜੋ ਡਹਜਗ ਗੀਗਰੋ ਬੈ ਜਾ ਹੀਹ ਬੋਬ ਜਦੈਬ ਬੀ ਡਾ ਡਾਗ ਦੀ ਗੈਗ ਗੈਗ ਬਗਦਾਦੀ ਹੀ ਜਦੋਦਾ
ਜਾਦਾਰੈ ਦੁ ਦੁ ਦੁ ਹੁਥੈਜਡ ਡੈ ਬੋਬ ਜਦੈਬ ਜਦੋਦਾ ਬੁਡਾ ਗੈਗ ਗੁ ਦੀ ਦੀ ਡੋਜ ਜੈਦਾਗੁ ਹੈ ਡੈ ਹੀ ਗੋ
ਜਾਗਾ ਜੈਦਾਗੁ ਗੁ ਗੋਡ ਜਦੈਬ ਬੋਬ ਗੀਗਰੋ ਜੋ ਦਾਡ ਬੀ ਗਰੁਥ ਬੁ ਜਦੈਬ ਜਾਦਾਰੈ ਦੀ ਡਾ ਹੀ ਗੋਡ
ਜਾ ਦਾਡ ਹੈਦ ਡਾ ਦਾ ਜਾਗਾ ਜੁ ਗੀਬ ਬਗਦਾਦੀ ਜੁ ਹੈ ਜੈਦਾਗੁ ਗੀਬ ਬੋਬ ਗੈਗ ਡਹਜਗ ਗੋਡ ਜੁਗੁਦ
ਹੈਦ ਗੀਬ ਜੋ ਜਦੈਬ ਬਗਦਾਦੀ ਬੀ ਬੋਬ ਹੁਥੈਜਡ ਗੀਗਰੋ ਬਗਦਾਦੀ ਡਹਜਗ ਗਰੁਥ ਜਗਬਰੀ ਜਾਗਾ ਬੁ
ਦਾਡ ਜੁ ਜਦੈਬ ਗੀਬ ਬੁ ਜਗਬਰੀ ਦਾ ਜਦੋਦਾ ਡੋਜ ਗੈਗ ਜੈ ਡਬੈਦਾ ਹੈਦ ਬੁ ਜਗਬਰੀ ਜੋ ਗੋ ਜਦੈਬ

Tab	Q ਐ q ਐ	W ਐ w ਐ	E ਆ e ਆ	R ਈ r ਈ	T ਊ t ਊ	Y ਯ y ਯ	U ਊ u ਊ	I ਈ i ਈ	O ਓ o ਓ	P ਝ p ਝ	{ ਢ [ਢ	} ਢ] ਢ	
-----	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------

ਉ ਝ ਆ ਐ ਢ ਧ ਝ ਧ ਵ ਙ ਈ ਆ ਵ ਙ ਤ ਵ ਈ ਉ ਝ ਘ ਵ ਐ ਤ ਘ ਝ ਧ ਝ
ਐ ਵ ਵ ਆ ਝ ਈ ਵ ਉ ਝ ਘ ਵ ਤ ਈ ਈ ਆ ਢ ਘ ਈ ਵ ਝ ਐ ਵ ਤ ਉ ਤ ਵ
ਤ ਈ ਉ ਤ ਵ ਤ ਉ ਤ ਢ ਧ ਝ ਙ ਙ ਝ ਧ ਙ ਆ ਤ ਤ ਢ ਤ ਵ ਧ ਝ ਤ ਵ ਙ
ਐ ਙ ਉ ਙ ਙ ਤ ਆ ਈ ਈ ਧ ਙ ਘ ਧ ਧ ਤ ਐ ਤ ਵ ਢ ਐ ਵ ਘ ਆ ਵ ਵ ਝ
ਐ ਆ ਘ ਢ ਤ ਢ ਉ ਝ ਘ ਆ ਤ ਢ ਧ ਝ ਈ ਝ ਉ ਧ ਐ ਈ ਘ ਈ ਢ ਧ ਆ ਐ
ਢ ਐ ਤ ਝ ਤ ਤ ਐ ਐ ਧ ਉ ਐ ਝ ਤ ਤ ਘ ਝ ਘ ਙ ਈ ਉ ਵ ਝ ਐ ਈ ਧ ਆ
ਤ ਆ ਵ ਘ ਐ ਉ ਆ ਤ ਤ ਢ ਤ ਧ ਉ ਘ ਙ ਝ ਉ ਧ ਢ ਙ ਐ ਤ ਘ ਵ ਘ ਉ
ਐ ਢ ਈ ਤ ਆ ਤ ਐ ਵ ਧ ਉ ਝ ਈ ਧ ਆ ਝ ਐ ਝ ਤ ਐ ਉ ਙ ਙ ਤ ਢ ਝ ਈ

ਐਧ ਐਘਙ ਘਙਉਈ ਙਉ ਐਢ ਘਙ ਉਤਈ ਘਤਈ ਵਢਙ ਆਉ ਵਢਝਧ ਵਢਝਧ ਝਵ ਐਭਧ ਵਢਙ
ਐਘਙ ਝਵ ਘਙ ਆਧ ਈਉਤ ਘਙਉਈ ਐਐਉ ਐਧ ਝਵ ਝਧਙ ਐਘਙ ਈਉਤ ਵਢਙ ਝਧਙ ਵਢਙ
ਈਉਤ ਐਝ ਢਉਵਘ ਉਤਧ ਢਝਧ ਆਈ ਉਤਈ ਤਝ ਆਧ ਧਙਐ ਐਐਉ ਵਢਙ ਘਤਈ ਢਝਙ ਉਤਈ
ਢਉਵਘ ਘਙਉਈ ਈਉਤ ਐਐਉ ਐਢ ਢਝਧ ਘਙ ਢਉਵਘ ਆਈ ਉਤਈ ਘਙ ਉਤਈ ਵਢਙ ਝਵ
ਉਤਈ ਉਤਈ ਵਢਧਙਙ ਤਝ ਧਙਐ ਆਈ ਉਤਈਆਝ ਝਵ ਉਤਈਆਝ ਵਢਧਙਙ ਉਤਈਆਝ ਝਵ ਢਝਧ
ਝਵ ਢਉਵਘ ਉਤਧ ਐਝ ਝਵ ਐਐਉ ਵਢਙ ਵਆ ਝਧਙ ਝਵ ਘਤਈ ਉਤਧ ਐਭਧ ਧਙਐ ਝਵ
ਝਵ ਐਝ ਘਤਈ ਐਘਙ ਆਈ ਝਧਙ ਉਤਈਆਝ ਵਆ ਐਭਧ ਝਧਙ ਙਉ ਐਭਧ ਐਢ ਵਆ ਐਐਉ
ਐਭਧ ਝਵ ਈਉਤ ਐਝ ਆਈ ਙਉ ਝਵ ਈਝ ਐਭਧ ਐਢ ਆਧ ਈਝ ਐਢ ਵਢਝਧ ਆਧ ਵਢਧਙਙ
ਆਈ ਈਝ ਐਭਧ ਧਙਐ ਆਉ ਘਤਈ ਝਵ ਘਤਈ ਆਉ ਈਝ ਈਉਤ ਆਧ ਐਭਧ ਢਝਧ ਝਧਙ ਆਉ
ਉਤਧ ਈਝ ਘਤਈ ਵਆ ਐਢ ਉਤਧ ਢਝਙ ਉਤਈ ਝਵ ਆਧ ਉਤਧ ਐਧ ਐਧ ਘਤਈ ਐਢ ਧਙਐ
ਢਉਵਘ ਐਐਉ ਢਉਵਘ ਆਈ ਐਘਙ ਧਙਐ ਵਢਧਙਙ ਐਐਉ ਈਉਤ ਐਐਉ ਘਙਉਈ ਐਝ ਈਉਤ
ਆਧ ਵਢਙ ਈਝ ਐਢ ਝਵ ਢਝਙ ਢਝਙ ਐਧ ਉਤਧ ਵਢਝਧ ਐਢ ਝਧਙ ਈਉਤ ਈਉਤ ਈਉਤ
ਈਝ ਐਧ ਵਆ ਵਆ ਙਉ ਆਈ ਧਙਐ ਈਝ ਆਈ ਵਢਝਧ ਘਙਉਈ ਢਝਧ ਐਐਉ ਐਘਙ ਐਐਉ
ਐਧ ਐਘਙ ਉਤਈ ਵਢਧਙਙ ਵਆ ਵਢਙ ਆਉ ਐਭਧ ਆਉ ਝਵ ਐਢ ਆਈ ਘਙ ਉਤਧ ਢਝਧ ਘਙ
ਢਝਧ ਤਝ ਈਉਤ ਘਤਈ ਝਧਙ ਈਉਤ ਝਧਙ ਵਢਙ ਆਧ ਵਢਙ ਆਉ ਉਤਧ ਵਢਧਙਙ ਐਢ ਘਤਈ
ਘਙ ਝਵ ਐਧ ਆਉ ਘਤਈ ਘਙਉਈ ਆਧ ਵਢਧਙਙ ਐਧ ਈਉਤ ਢਝਙ ਵਢਝਧ ਵਢਙ ਝਧਙ ਢਝਙ
ਵਢਧਙਙ ਝਧਙ ਵਢਧਙਙ ਐਭਧ ਈਉਤ ਈਝ ਘਤਈ ਤਝ ਤਝ ਝਵ ਘਙਉਈ ਘਤਈ ਝਵ ਐਐਉ ਝਵ
ਵਢਙ ਉਤਈ ਘਙਉਈ ਝਧਙ ਵਢਧਙਙ ਉਤਈਆਝ ਈਝ ਆਧ ਐਐਉ ਙਉ ਆਉ ਤਝ ਘਙ ਐਢ ਵਆ

Shift	Z z	X x	C c	V v	B b	N n	M m	< ,	> .	? /	Shift
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

ੀ ੀ ਨ ੀ ਯ . , ਲ , ਯ ਵ , ਵ ਯ ਨ ੀ ੀ ਲ ਮ ਸ ੀ ਨ ਸ
 ਲ ਸ ਲ ਸ ਲ . ਨ ਵ ਸ ਯ ਵ ਮ ਸ ੀ ਸ . ਵ , ੀ ਮ ਲ ੀ ੀ
 , , . ੀ , ਵ ਲ . ੀ , ਲ ਵ ਯ ੀ ਸ ੀ ਯ . ਲ ਨ ਮ . ਯ ਨ , ੀ ,
 , ਯ ਵ . ਨ ਵ ੀ ਯ ਲ ਲ ਸ ੀ , ੀ ਲ ੀ ਯ ਵ ਵ ਮ . ਮ ਸ ਯ ਨ
 ਲ ਮ , ੀ ਮ ਲ ਸ ਸ ਸ ਸ ਯ ੀ , ੀ ਸ ਮ , ੀ ਲ ਯ ਲ ੀ ਵ . ਲ
 ਨ ੀ ਸ ਸ ੀ ਨ ਯ ਨ ਲ ਨ . ਵ , ਮ , ਲ ਵ . ਵ ੀ ੀ ਯ ੀ ਵ , ਨ
 ਸ ਯ ੀ ਨ ਸ ਯ ਨ ਮ ੀ , ੀ ਵ ਨ ਮ ਲ ਮ , ਸ ਸ ਨ ਸ ਮ , , ੀ
 ਮ ੀ ਨ ਸ ਵ ਮ ਯ ੀ ਵ ੀ ਵ ਵ ਵ ਲ ਨ ੀ ੀ ੀ . ਨ ੀ ਮ , ਲ ,

ਜਦੋਂ ਡੈਂਗ ਦਾਗੀ ਹੈ ਡੈਂਗ ਬੀ ਹੀਰ ਜਦੋਂ ਗੋਡ ਦਾਗੀ ਜਾਗਾ ਦਾਗੀ ਗੋਡ ਬੁ ਦੁ ਜੈ ਬੈ
 ਜਗਬੀ ਗੀਗਰੋ ਦਾਡ ਗੀ ਜਾ ਗੋ ਜੈ ਬੈ ਜਾ ਡਹਗੀ ਜੈ ਡੈਂਗ ਬੀ ਗੀ ਜਾਦਾਹੈ ਡਹਜਗ
 ਬੈ ਹੀ ਡੈਂਗ ਜਦੋਂ ਹੈਦ ਡੈਂਗ ਡਾਗ ਡੈਂਗ ਜੈਦਾਗੁ ਡੈ ਜਾਗਾ ਗੈਗ ਬਹਾਦਰੈ ਡਾ ਜਾ ਹੁਜੋ
 ਗਹੁਬ ਗੀਬ ਡੈ ਹੁਬੈਡ ਬੈ ਜੁਗੁਦ ਗੋ ਹੀਰ ਹੁਜੋ ਗੈਗ ਬੁਡਾ ਜਦੋਂ ਗਹੁਬ ਬਹਾਦਰੀ ਡੈਂਗ
 ਹੁਬੈਡ ਡੈਂਗ ਡਾ ਬੋਬ ਡੈਂਗ ਡਹਜਗ ਬੁਡਾ ਡਾ ਡਹਗੀ ਗੈਗ ਦਾ ਗੋ ਡਹਗੀ ਹੈ ਜਾਦਾਹੈ
 ਗਹੁਬ ਜਾਗਾ ਬੁਡਾ ਜਦੋਂ ਜਾਗਾ ਗੈਗ ਡੈਂਗ ਡੈਂਗ ਜਾ ਹੀ ਜਾ ਹੈ ਜੋ ਜੈ ਬੋਬ ਡਾਗ ਹੀ
 ਹੁਬੈਡ ਦਾ ਗੀ ਜੈ ਡਾ ਬੈ ਗੋ ਡੈਂਗ ਬੀ ਗੋ ਜੋ ਗੀਬ ਜਾਦਾਹੈ ਜਦੋਂ ਬੀ ਗਹੁਬ ਜਾਗਾ
 ਹੈ ਹੈਦ ਜੋ ਜਾਦਾਹੈ ਗੈਗ ਜਦੋਂ ਗੋਡ ਦਾਗੀ ਜੁ ਦਾਗੀ ਗੀਬ ਜੁ ਗੀਗਰੋ ਬੀ ਗੀ ਦੁ ਜੈ
 ਡਹਜਗ ਹੈਦ ਜਾਗਾ ਹੁਬੈਡ ਜੋ ਡਾਗ ਬਹਾਦਰੈ ਹੀ ਦਾਗੀ ਬੋਬ ਗਹੁਬ ਡਾ ਜਗਬੀ ਜਦੋਂ
 ਹੈਦ ਜੁਗੁਦ ਜੁ ਜੁ ਗੁ ਡਹਜਗ ਜੈਦਾਗੁ ਦਾਡ ਜੁ ਡੈਂਗ ਜਦੋਂ ਬਹਾਦਰੀ ਬੈ ਡੈਂਗ ਹੈ ਬੈ
 ਜੈ ਜੁ ਹੈ ਹੁਜੋ ਜੋ ਬੁ ਹੁਬੈਡ ਜਾ ਜੈ ਬੈ ਹੀਰ ਡਾ ਜੈਦਾਗੁ ਹੀ ਜੁ ਜਦੋਂ ਡਾਗ ਡੈਂਗ
 ਦਾਗੀ ਡੈਂਗ ਬੀ ਗੀਗਰੋ ਬੁ ਜਾ ਜਾ ਬੁਡਾ ਗੋ ਗੀ ਜਾਗਾ ਜੈਦਾਗੁ ਦਾਡ ਜਾ ਹੁਜੋ ਬਹਾਦਰੈ
 ਜੁਗੁਦ ਜੈਦਾਗੁ ਗਹੁਬ ਜਦੋਂ ਡਹਗੀ ਦਾ ਗੋਡ ਡਾ ਡਹਗੀ ਜੁਗੁਦ ਜਾਗਾ ਜੋ ਗੀਗਰੋ ਬੀ
 ਜਾਗਾ ਹੁਜੋ ਜਗਬੀ ਗੋ ਦਾ ਗੋ ਗੈਗ ਜਾਗਾ ਡਹਜਗ ਬੀ ਜੈਦਾਗੁ ਦਾਗੀ ਗੀਬ ਹੁਬੈਡ ਡੈਂਗ
 ਗਹੁਬ ਜੋ ਡਾਗ ਡਹਜਗ ਹੀਰ ਜੁ ਗਹੁਬ ਬੋਬ ਗੈਗ ਜਦੋਂ ਬਹਾਦਰੈ ਗੀਗਰੋ ਗੀ ਹੈਦ ਦੀ
 ਬੋਬ ਬੁਡਾ ਡੈਂਗ ਡੈਂਗ ਹੀ ਬਹਾਦਰੈ ਡਹਜਗ ਹੈ ਗੀਬ ਡੈ ਹੁਜੋ ਹੁਬੈਡ ਹੀਰ ਜਦੋਂ ਡੈਂਗ
 ਜਾ ਡਾ ਬਹਾਦਰੈ ਗੋਡ ਬੋਬ ਗੋਡ ਗਹੁਬ ਦੁ ਹੀਰ ਡਾਗ ਹੈਦ ਦਾਡ ਹੁਜੋ ਡੈਂਗ ਡੈਂਗ ਗੋਡ ਗੁ
 ਹੁਬੈਡ ਜਗਬੀ ਡੈਂਗ ਹੈ ਡੈਂਗ ਡਹਜਗ ਜੁ ਗੋਡ ਡੈ ਦਾਗੀ ਦੀ ਡੈਂਗ ਦਾ ਗੀਗਰੋ ਬਹਾਦਰੈ

2nd Row (Bottom Row) – Practice Lesson using Shift Key

Shift	Z z	X x	C c	V v	B b	N n	M m	< ,	> ;	? /	Shift
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

ਟ ਂ ਲ ਟ ਟ ਟ ਂ । ਂ ਲ ਸ ਏ ਲ ਂ । ਂ ਂ ਟ ਟ ਏ । । ਏ ਲ ਂ
 ਏ ਟ ਟ ਏ ਏ ਏ । ਟ । । ਟ ਏ । । ਟ । ਏ ਂ ਏ ਟ ਏ ਸ ਂ ਟ ਏ
 ਟ ਏ ਏ ਂ ਂ ਲ ਏ ਟ । ਂ । ਂ ਏ ਂ ਂ ਂ ਏ । ਏ ਸ ਏ ਂ ਸ । ਲ
 ਏ ਏ । । ਂ ਸ ਂ ਲ ਂ ਂ ਸ ਟ ਟ ਟ ਏ ਸ ਲ ਟ ਏ ਏ ਂ ਂ ਸ । ਸ
 ਏ ਟ ਸ ਏ ਲ ਏ ਏ । ਏ ਟ ਏ । । ਂ । ਏ ਂ ਟ ਏ ਟ ਸ ਲ ਟ ਟ ਂ
 ਂ ਏ ਂ । ਟ ਸ । । ਂ ਟ ਏ ਂ ਂ ਂ ਏ ਟ ਟ ਲ ਏ ਏ । ਸ ਸ ਸ ਸ
 ਂ ਏ ਸ ਸ ਂ ਂ ਂ ਏ ਂ ਏ । ਟ ਏ । ਟ । ਂ ਂ । ਂ ਂ ਂ ਂ ਂ ਏ ਂ
 ਂ ਟ ਟ ਟ ਂ ਏ ਂ ਟ ਏ ਲ ਏ । । ਟ ਏ ਟ । । ਟ ਲ ਂ ਟ ਂ ਲ ਏ

3rd Row (Numeric Row) – Practice Lesson using Shift Key

- _	! 1	@ 2	# 3	\$ 4	% 5	^ 6	& 7	* 8	(9	) 0	-- =	++ =	Backspace
--------	--------	--------	--------	---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------	---------	-----------

Characters with RIGHT ALT Key

Alt + b	Alt + h	Alt + k	Alt + i	Alt + p	Alt + [
ਭ	ਫ	ਖ	ਗ	ਜ	ਤ

Characters with LEFT ALT Key

Alt + 33	Alt + 34	Alt + 37	Alt + 39	Alt + 0145	Alt + 43	Alt + 47	Alt + 58	Alt + 59	Alt + 63	Alt + 92
!	"	%	'	·	+	/	:	;	?	\

APPENDIX – IV

COMMONLY USED FULL FORMS

ACRONYM	FULL FORM
AI	: ARTIFICIAL INTELLIGENCE
ARPANET	: ADVANCED RESEARCH PROJECT AGENCY NETWORK
BMP	: BITMAP PICTURE
bpi	: BITS PER INCH
CD	: COMPACT DISK
CPU	: CENTRAL PROCESSING UNIT
CSS	: CASCADING STYLE SHEET
CUI	: CHARACTER USER INTERFACE
DOS	: DISK OPERATING SYSTEM
DRAM	: DYNAMIC RANDOM ACCESS MEMORY
DSL	: DIGITAL SUBSCRIBER LINE
DVD	: DIGITAL VIDEO DISK
E COMMERCE	: ELECTRONIC COMMERCE
EEPROM	: ELECTRONICALLY ERASABLE PROGRAMMABLE READ ONLY MEMORY
EMAIL	: ELECTRONIC MAIL
EPROM	: ERASABLE PROGRAMMABLE READ ONLY MEMROY
FTP	: FILE TRANSFER PROTOCOL
GB	: GIGABYTE
GIF	: GRAPHICS INTERCHANGE FORMAT
GUI	: GRAPHICAL USER INTERFACE
HTML	: HYPER TEXT MARKUP LANGUAGE
IAP	: INTERNET ACCESS PROVIDER
IBM	: INTERNATIONAL BUSINESS MACHINE
IC	: INTEGRATED CIRCUIT
ISDN	: INTEGRATED SERVICES DIGITAL NETWORK

ISP	: INTERNET SERVICE PROVIDER
IT	: INFORMATION TECHNOLOGY
JPEG	: JOINT PHOTOGRAPHIC EXPERTS GROUP
KB	: KILOBYTE
MB	: MEGABYTE
MIDI	: MUSICAL INSTRUMENT DIGITAL IDENTIFIER
MODEM	: MODULATOR DEMODULATOR
MPEG	: MOVING PICTURE EXPERTS GROUP
MROM	: MASKED READ ONLY MEMORY
NIC	: NETWORK INTERFACE CARD
PB	: PETA BYTE
PC	: PERSONAL COMPUTER
PNG	: PORTABLE NETWORK GRAPHICS
POP	: POST OFFICE PROTOCOL
PROM	: PROGRAMMABLE READ ONLY MEMORY
RAM	: RANDOM ACCESS MEMORY
ROM	: READ ONLY MEMORY
RTF	: RICH TEXT FORMAT
SERP	: SEARCH ENGINE RESULT PAGE
SMTP	: SIMPLE MAIL TRANSFER PROTOCOL
SRAM	: STATIC RANDOM ACCESS MEMORY
TB	: TERABYTE
TCP/IP	: TRANSMISSION CONTROL PROTOCOL / INTERNET PROTOCOL
ULSI	: ULTRA LARGE SCALE INTEGRATED CIRCUIT
UPS	: UNINTERRUPTIBLE POWER SUPPLY
URL	: UNIFORM RESOURCE LOCATER
USB	: UNIVERSAL SERIAL BUS
VLSI	: VERY LARGE SCALE INTEGRATED CIRCUIT
WWW	: WORLD WIDE WEB

APPENDIX – V

COMMONLY USED SHORTCUT KEYS (MS WORD)

Shortcut Keey	Used for
Ctrl+A	Select All
Ctrl+B	Bold the selected text
Ctrl+C	Copy the selected contents
Ctrl+D	Opens the Font Dialog Box
Ctrl+E	Center Align text
Ctrl+F	Find text
Ctrl+G	Goto line/page no etc.
Ctrl+H	Replace text
Ctrl+I	Italic the selected text
Ctrl+J	Justify paragraph
Ctrl+K	Create Hyperlink for the selected text
Ctrl+L	Left Align the paragraph
Ctrl+M	Increase Indent
Ctrl+N	Create a New File
Ctrl+O	Open Existing File
Ctrl+P	Print File
Ctrl+Q	Clear Indents and Tabs
Ctrl+R	Right Align the text
Ctrl+S	Save File
Ctrl+T	Increase Hanging Indent
Ctrl+U	Underline the selected contents
Ctrl+V	Paste the contents from the clipboard
Ctrl+W	Close File
Ctrl+X	Cut the selected contents
Ctrl+Y	Redo the last action (if possible)
Ctrl+Z	Undo the last operation
Ctrl+1	Single Line Spacing
Ctrl+2	Double Line Spacing
Ctrl+5	1.5 Line Spacing

Ctrl+]	Increase Font Size
Ctrl+[	Decrease Font Size
Ctrl+Shift+C	Copy the Formats of selected text
Ctrl+Shift+V	Paste the copied Formats on selected text
Shift+F3	Change Case
F7	Spelling and Grammar Check
Alt+F4	Close Program

COMMONLY USED SHORTCUT KEYS (MS EXCEL)

Shortcut Key	Used for
Ctrl + A	Select the entire worksheet. If the cursor is currently placed within a table, press once to select the table, press one more time to select the whole worksheet.
Ctrl + B	Bold Text of Selected Cell/Cells
Ctrl + C	Copy the contents of the selected cells to Clipboard.
Ctrl + D	Copy the contents and format of the first cell in the selected range into the cells below. If more than one column is selected, the contents of the topmost cell in each column will be copied downwards.
Ctrl + F	Display the "Find" dialog box.
Ctrl + F1	Show / hide the Excel Ribbon.
Ctrl + G	Open the "Go to" dialog. Pressing F5 displays the same dialog.
Ctrl + N	Create a new workbook.
Ctrl + O	Open an existing workbook.
Ctrl + P	Open the "Print" dialog.
Ctrl + S	Save the active workbook.
Ctrl + T	"Convert selected cells to a table.
Ctrl + V	Paste contents of the Clipboard into the selected cell(s).
Ctrl + W	Close the active workbook.
Ctrl + X	Cut the contents of the selected cells to Clipboard.
Ctrl + Y	Repeat (Redo) the last action, if possible.
Ctrl + Z	Undo last action.
Ctrl + I	Open the "Format Cells" dialog.
Ctrl + `	Toggle between displaying cell values and formulas.
Ctrl + ;	Enter the current date.
Ctrl + Shift + ;	Enter the current time.
F2	Edit the current cell.
F4	Cycle through various combinations of formula reference types. Place the cursor within a cell and hit F4 to get the needed reference type: absolute, relative or mixed
F12	Displays the Save as dialog box.
Home	Return to the 1st cell of the current row in a worksheet.
Tab	Autocomplete the function name.
Ctrl + End	Move to the last used cell of the current worksheet
Ctrl + Home	Move to the beginning of a worksheet
Ctrl + PgDown	Switch to the next worksheet
Ctrl + PgUp	Switch to the previous worksheet
Alt + Enter	In cell editing mode, enter a new line (carriage return) into a cell.
Ctrl + Space	Select the entire column.
Shift + Space	Select the entire row.